

๑๔๓๖

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๔๙๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๕๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคุ้มครอง
และสงวนป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
คุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราช
บัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๔๑ ซึ่งได้แก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๔๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ เมื่อเห็นสมควรจะกำหนดป่าใดให้เป็นป่า
คุ้มครอง ให้รัฐมนตรีตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย
ข้าราชการในคณะกรรมการจังหวัดแห่งท้องที่ผู้หนึ่ง นายอำเภอ
หรือปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอแห่ง
ท้องที่ผู้หนึ่ง เจ้าพนักงานป่าไม้ หรือพนักงานป่าไม้ผู้หนึ่ง และ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๘๗

กำนันแห่งท้องที่ ทำการสำรวจสอบสวนพิจารณาเขตป่าที่จะจัดให้เป็นป่าคุ้มครองนั้น

ในกรณีที่ คณะกรรมการไม่อาจทำการสำรวจสอบสวนพิจารณาเขตป่าให้เสร็จไปได้ภายในเวลาอันสมควร รัฐมนตรีจะแต่งตั้งข้าราชการตำแหน่งอื่นนอกจากที่กล่าวในวรรคก่อนให้เป็นกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน แต่คนหนึ่งต้องเป็นกำนันแห่งท้องที่เพื่อดำเนินการสำรวจสอบสวนพิจารณาเขตป่าที่จะจัดให้เป็นป่าคุ้มครองก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการประกาศโฆษณาระบุท้องที่ซึ่งจะทำการสำรวจตามความในมาตรา ๕ โดยเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการกำนันในท้องที่ กับที่สาธารณะและที่ชุมชน หมู่ชน แห่งตำบลที่จะสำรวจให้ประชาชนในท้องที่นั้น ๆ ทราบล่วงหน้าอย่างน้อยหกสัปดาห์ก่อนทำการสำรวจ และให้มีอำนาจสอบสวนถึงประโยชน์ใด ๆ ของบุคคลใดซึ่งมีอยู่หรืออ้างว่ามีอยู่

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๕๗

ก่อนวันประกาศภายในเขตบ้านนั้น ตามระเบียบและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในการสำรวจสอบสวนนั้น ถ้าปรากฏว่ามีประโยชน์ของบุคคลโดยอยู่ร่มนตร์จะเพิกถอนประโยชน์นั้นเสียก็ได้ แต่ถ้าในการเพิกถอนประโยชน์เช่นนั้น เป็นเหตุให้บุคคลใดเสื่อมเสียประโยชน์ ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทำขวัญตามสมควร ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกัน ให้คู่กรณีเสนอเรื่องและเหตุผลไปยังรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัย เมื่อรัฐมนตรีสั่งประการใดให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ การกำหนดป่าใดให้เป็นป่าคุ้มครอง ให้ออกเป็นกฎกระทรวง โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตขีดไว้ท้ายกฎกระทรวงนั้นด้วย แนวเขตนี้จะถือเอาสิ่งซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ หรือที่จัดทำขึ้นไว้ก็ได้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มอบสำเนาอันถูกต้อง พร้อมทั้งแผนที่ท้ายกฎกระทรวงไปประกาศไว้ ณ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๙๗

ก. ศาลากลางจังหวัด

ข. ที่ว่าการอำเภอในท้องที่

ค. ที่ทำการกำนันในท้องที่กับที่สาธารณสถาน และ
ที่ชุมนุมแห่งตำบลที่ป่าคุ้มครองนั้นตั้งอยู่”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ป่าใดที่ได้กำหนดเป็นป่าคุ้มครองแล้วนั้น ถ้า
จะเพิกถอนทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้ออกเป็นกฎกระทรวง
โดยอนุโลมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ และจะระบุ
เงื่อนไขใด ๆ ในการเพิกถอนไว้ด้วยก็ได้

การเพิกถอนนี้ ไม่ทำให้ประโยชน์ของบุคคลใดที่ได้รับ
สิ้นไปแล้ว ตามความในพระราชบัญญัตินี้ กลับคืนคนละ
อัน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราช
บัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ การกำหนดป่าใดให้เป็นป่าสงวน ตลอดถึง
การเพิกถอนป่าสงวนนั้นให้นำมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๕๗

และมาตรา ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่การกำหนดแนวเขตป่าสงวนนั้น ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโดยชัดแจ้งต่อท้ายกฎกระทรวงด้วยทุกราย และให้มีหลักเขตกับป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้โดยรอบบริเวณป่าสงวนนั้น เพื่อให้ประชาชนเห็นได้โดยชัดแจ้งตามสมควร”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินจำนวนอย่างสูงที่กำหนดไว้ในบัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ตุลาคม ๒๔๕๗

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะรับดำเนินการคุ้มครองและสงวนป่าในท้องที่ จังหวัดต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นไปโดยด่วน และโดยที่พิจารณาเห็นว่า ในการกำหนดป่าใดให้เป็นป่าคุ้มครองหรือป่าสงวน การกำหนดโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ยังไม่เป็นการรวดเร็วทันเหตุการณ์ ควรที่จะได้ ดำเนินการเปลี่ยนเป็นเพียงออกกฎกระทรวงเพื่อให้ได้ผลเร็วยิ่งขึ้น

อนึ่ง ในการกำหนดป่าใดเป็นป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวน จะโดย ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา หรือออกกฎกระทรวงก็ดี คงดำเนินการพิจารณา เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่กระทบกระเทือนหรือเปลี่ยนแปลงสิทธิของราษฎร ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๕๑ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสงวนป่า (ฉบับที่ ๒) พุทธ ศักราช ๒๔๕๖ แต่อย่างใด

ฉะนั้น ในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นการเปลี่ยนแปลง เพียงพิธีการที่จะทำให้การคุ้มครอง และสงวนป่าได้เป็นผลโดยรวดเร็ว ยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่รัฐและประชาชนสืบไป